

Vergaderjaar 2019–2020

33 996

Wijziging van de Wet op de kansspelen, de Wet op de kansspelbelasting en enkele andere wetten in verband met het organiseren van kansspelen op afstand

T

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 17 juni 2020

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid¹ hebben kennisgenomen van de brief van de Minister voor Rechtsbescherming van 3 maart 2020² waarbij hij onder meer ingaat op de toezegging³ inzake handhavingsmiddelen inzetten om de reclames van illegale kansspelaanbieders terug te dringen. Naar aanleiding hiervan zijn op 28 mei 2020 nog nadere vragen gesteld aan de Minister.

De Minister heeft op 17 juni 2020 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Van Dooren

¹ Samenstelling:

Backer (D66), De Boer (GL) (*voorzitter*), Van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Nooren (PvdA), Rombouts (CDA), Bikker (CU), Baay-Timmerman (50PLUS), Adriaansens (VVD), arbouw (VVD), Bezaan (PVV), De Blécourt-Wouterse (VVD), Cliteur (FVD), Dittrich (D66), Doornhof (D66), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Karimi (GL), Meijer (VVD), Nicolai (PvdD), Otten (Fractie-Otten) (*ondervoorzitter*), Van Pareren (FVD), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Veldhoen (GL), Van Wely (FVD)

² *Kamerstukken I* 2019/20, 33 996, S.

³ T02770.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

Den Haag, 28 mei 2020

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 3 maart 2020⁴, waarbij u onder meer ingaat op de toezegging⁵ inzake handhavingsmiddelen inzetten om de reclames van illegale kansspelaanbieders terug te dringen. De **SP**-fractieleden hebben naar aanleiding van deze brief nog een aantal vragen aan u. De leden van de fracties van **PvdA**, **PvdD**, **50PLUS**, **SGP** en **OSF** sluiten zich graag bij deze vragen aan.

De leden van de SP-fractie merken op dat uw antwoord in het kader van de toezegging eigenlijk, kort gezegd, luidt: reclamemaken prima, maar maak het niet te bont. Daarbij lijkt «wat te bont is» nogal arbitrair. Je mag wel reclamemaken voor gokken, maar het niet als mogelijke oplossing voor geldtekort propageren. Het beleid is dus: ja, wel reclame, maar de inhoud, daar gaan we nog eens naar kijken. Als eerste hebben vornoemde leden de vraag aan u: wat zijn die richtlijnen voor reclame voor gokken en hoe worden die gewogen?

U gaf in het plenaire debat over het wetsvoorstel Organiseren van kansspelen op afstand⁶ aan dat de Kansspelautoriteit zou toezien op de ontwikkelingen op internet door middel van datastromen.⁷ De leden van de fractie van de SP zouden graag de analyses van deze datastromen zien. Is er daadwerkelijk een status quo of een vermindering van reclame voor gokken? Hoe is de ontwikkeling van de reclame ten aanzien van het illegale aanbod? Is deze verminderd? Zo nee, wat zijn dan de volgende stappen die u gaat ondernemen? Hoe vaak heeft de Kansspelautoriteit boetes uitgedeeld aan illegale aanbieders, en heeft zij dit gedaan op basis van eigen onderzoek of meldingen?

U heeft tevens tijdens het vornoemde plenaire debat aangegeven geldstromen van illegale aanbieders te kunnen blokkeren.⁸ In hoeverre heeft u dit al gedaan?

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid zien uw reactie – bij voorkeur voor 19 juni 2020 – met belangstelling tegemoet.

Voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
M.M. de Boer

⁴ *Kamerstukken I* 2019/20, 33 996, S.

⁵ T02770.

⁶ *Kamerstukken* 33 996.

⁷ *Handelingen I* 2018/19, nr. 18, item 7, p. 17

⁸ *Handelingen I* 2018/19, nr. 17, item 8, p. 13.

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 juni 2020

Bij brief van 28 mei 2020 heeft de SP-fractie mij enige vragen gesteld betreffende de inzet van handhavingsmiddelen om reclames van illegale kanspelaanbieders terug te dringen⁹. De leden van de fracties van de PvdA, PvdD, 50PLUS, SGP en OSF sluiten zich bij de vragen aan. Ik dank de leden voor de gestelde vragen. Met deze brief beantwoord ik de vragen.

De leden van de SP-fractie merken op dat mijn antwoord in het kader van de toezegging eigenlijk, kort gezegd, luidt: reclame maken prima, maar maak het niet te bont. Daarbij lijkt «wat te bont is» nogal arbitrair. Je mag wel reclamemaken voor gokken, maar het niet als mogelijke oplossing voor geldtekort propageren. Het beleid is dus: ja, wel reclame, maar de inhoud, daar gaan we nog eens naar kijken. Als eerste hebben genoemde leden de vraag aan u: wat zijn die richtlijnen voor reclame voor gokken en hoe worden die gewogen?

De conclusie van de leden van de SP-fractie dat mijn antwoord kort gezegd, zou luiden: «reclame maken prima, maar maak het niet te bont», deel ik niet.

Met het huidige en toekomstige reclamebeleid doe ik recht aan de kanalisatiedoelstelling van kansspelen op afstand, zonder daarbij maatschappelijk kwetsbare groepen uit het oog te verliezen.¹⁰ Op grond van artikel 4a van de Wet op de kansspelen moeten reclameactiviteiten van vergunninghouders aan een aantal richtlijnen voldoen. Ten eerste dient reclame zorgvuldig en evenwichtig te zijn, dat wil zeggen dat de vergunninghouder informatie dient te geven over de kenmerken van het spel en de risico's van onmatige deelname aan kansspelen.¹¹ Ten tweede mag reclame niet misleidend zijn, bijvoorbeeld door de indruk te wekken dat iemand al een prijs heeft gewonnen of zal winnen.¹² Ten derde mag niet worden aangezet tot onmatige deelname, bijvoorbeeld door het bagatelliseren van de gevolgen van onmatige deelname.¹³ Ten slotte is het vergunninghouders verboden hun reclame te richten op maatschappelijk kwetsbare groepen, in het bijzonder minderjarigen, jongvolwassenen en personen die kenmerken van risicovol spelgedrag vertonen.¹⁴ Deze richtlijnen zijn nader uitgewerkt in het Besluit en de Regeling werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen.

De Kansspelautoriteit heeft de «Leidraad reclame voor kansspelen» opgesteld.¹⁵ Deze leidraad beoogt de naleving van reclamereggeving door vergunninghouders te vergemakkelijken en biedt een hulpmiddel bij het toezicht op reclame door de Kansspelautoriteit. De Kansspelautoriteit geeft in haar toezicht en handhaving voorrang aan reclame gericht op

⁹ Kamerstukken I, 2019/20, 33 996, «Vragen over inzet handhavingsmiddelen om reclames van illegale kanspelaanbieders terug te dringen», d.d. 28 mei 2020, kenmerk 166397.01u (nog niet als Kamerstuk gepubliceerd).

¹⁰ Zoals ik u eerder heb geïnformeerd wordt het reclamebeleid met de inwerkingtreding van de Wet kansspelen op afstand aangescherpt (Kamerstukken I 2019/20, 33 996, S).

¹¹ Artikel 4a, tweede en derde lid Wet op de kansspelen.

¹² Artikel 4a, vierde lid, Wet op de kansspelen.

¹³ Artikel 2, tweede lid sub b, Besluit werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen.

¹⁴ Artikel 2, derde en vierde lid, Besluit werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen.

¹⁵ Leidraad reclame voor kansspelen, februari 2016, kenmerk: 00.064.882.

jongeren, reclame voor illegale kansspelen en misleidende reclame die een onaanvaardbaar risico vormt voor spelers.¹⁶

De tweede vraag betreft het toezien op de ontwikkelingen op internet door middel van datastromen. De leden van de fractie van de SP zouden graag de analyses van deze datastromen zien. Is er daadwerkelijk een status quo of een vermindering van reclame voor gokken. Hoe is de ontwikkeling van de reclame ten aanzien van het illegale aanbod? Is deze verminderd? Zo nee, wat zijn dan de volgende stappen? Hoe vaak heeft de Kansspelautoriteit boetes uitgedeeld aan illegale aanbieders, en heeft zij dit gedaan op basis van eigen onderzoek of meldingen?

De Kansspelautoriteit gebruikt verschillende bronnen om informatie te verkrijgen over reclame van onvergunde aanbieders. Zo ontvangt ze meldingen van bijvoorbeeld burgers en kansspelvergunninghouders, verkrijgt ze gegevens uit eigen onderzoek en via openbare bronnen en maakt ze gebruik van commerciële databronnen.

Uit deze (data)bronnen is gebleken dat het aandeel van illegale aanbieders in de totale reclame-uitgaven van alle kansspelaanbieders vanaf 2017 gestegen is van 0,20% tot 0,74% in 2019. Reclame voor illegaal aanbod is daarmee nog steeds marginaal. Uit analyse van bronnen en meldingen blijkt dat illegale aanbieders zeer terughoudend zijn met openlijk adverteren in Nederland. Voor zover zij dat doen, doen ze dat vooral via internet op websites die niet tot de 300 door Nederlanders meest bezochte websites behoren.

Voor het effectief verminderen van online reclames voor illegaal aanbod is het, zoals ik eerder meldde, van belang dat de wet Kansspelen op afstand in werking treedt. Regulering van kansspelen op afstand zorgt ten eerste voor een vermindering van het illegale aanbod. Ten tweede wordt het handhavingsinstrumentarium van de Kansspelautoriteit uitgebreid na inwerkingtreding van de wet Kansspelen op afstand.¹⁷ Deze combinatie zorgt ervoor dat tegen het afgenomen illegale aanbod effectiever kan worden opgetreden.¹⁸

De Kansspelautoriteit heeft in de periode 2017–2019 op basis van eigen onderzoek in totaal zestien illegale aanbieders een bestuurlijke boete opgelegd. Deze aanbieders waren verantwoordelijk voor bijna veertig illegale gokwebsites.

De leden van de fractie van de SP stellen tot slot een vraag over het blokkeren van geldstromen van illegale aanbieders. Zij vragen in hoeverre ik dit al heb gedaan.

Zoals ik tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Kansspelen op afstand in uw Kamer op 5 februari 2019 heb aangegeven¹⁹, kan de Kansspelautoriteit op dit moment niet optreden tegen Nederlandse banken indien ze betaaldiensten leveren aan onvergunde aanbieders van

¹⁶ Factsheet «Reclame maken voor kansspelen mag onder strikte voorwaarden» (april 2017). Te vinden op de website van de Kansspelautoriteit.

¹⁷ De Kansspelautoriteit is, na inwerkingtreding van de wet Kansspelen op afstand, bevoegd een bindende aanwijzing te geven (artikel 34n Wet op de kansspelen).

¹⁸ *Handelingen I* 2018/19, nr. 18 item 7, p. 17–18

¹⁹ *Handelingen I* 2018/19, nr. 17, item 8, p. 13.

online kansspelen.²⁰ De rechter heeft namelijk geoordeeld dat het leveren van dergelijke diensten niet in strijd is met de huidige Wet op de kansspelen.²¹ Als de Wet Kansspelen op afstand in werking is getreden, is dat wél het geval.²² De Kansspelautoriteit voert al gesprekken met de betaalvereniging Nederland en de Nederlandsche Bank. Zodra de wet in werking is getreden zal de Kansspelautoriteit de banken laten weten dat het vanaf dat moment verboden is om betaaldiensten te leveren aan onvergunde aanbieders van online kansspelen en op welke manier betaaldienstverleners kunnen weten aan welke partijen zij hun diensten wél mogen aanbieden.

Verschillende banken en de Kansspelautoriteit hebben in 2014 een convenant getekend om te voorkomen dat banken betaaldiensten leveren aan onvergunde aanbieders van online kansspelen. Dit convenant is tijdelijk van aard en is gesloten in afwachting van de inwerkingtreding van de Wet Kansspelen op afstand.

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

²⁰ De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) heeft in mei 2020, via een nieuwsbrief, laten weten signalen te hebben ontvangen dat Nederlandse betaalinstanties diensten leveren aan onvergunde aanbieders van online kansspelen die zich richten op de Nederlandse markt. DNB heeft geoordeeld dat het leveren van dergelijke diensten niet is toegestaan. Banken moeten er namelijk voor zorgen dat zij geen diensten leveren aan cliënten die hun reputatie kunnen schaden (DNB, Nieuwsbrief Betaalinstanties mei 2020 (<https://www.dnb.nl/nieuws/dnb-nieuwsbrieven/nieuwsbrief-betaalinstanties/kopie-van-nieuwsbrief-betaalinstanties-maart-2020/dnb388818.jsp>)).

²¹ ABRvS 27 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3571.

²² Artikel 34n, derde lid, Wet op de kansspelen (nog niet in werking getreden).